

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Tárgy: Új európai szociális cselekvési program

(2009/C 27/22)

2007. október 25-én az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság felkérését kapott a jövőbeli francia elnökségtől, hogy dolgozzon ki véleményt a következő tárgyban:

Új európai szociális cselekvési program.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció 2008. június 10-én elfogadta véleményét. (Előadó: Jan OLSSON.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. július 9–10-én tartott, 446. plenáris ülésén (a július 9-i ülésnapon) 133 szavazattal 2 ellenében, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

Jelen vélemény elfogadása idején – tekintettel a Lisszaboni Szerződésről június 12-én tartott népszavazásra – a szerződés státusza és jövője még kérdéses. A vélemény több helyen hivatkozik a Lisszaboni Szerződésre, annak szociális politikai vetületére, illetve az e téren általa kínált lehetőségekre. Az EGSZB úgy véli, hogy egy ambiciózus, részvételen alapuló új európai szociális cselekvési program melletti érvelés nem veszti érvényét, és még nagyobb szükség van rá, mint eddig.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Új európai szociális cselekvési programra van szükség, hogy a szociális fejlődés az EU-ban lépést tarthasson gazdasági és piaci fejleményekkel. Az új lehetőségeket, hatásköröket és célokat teremtő új Lisszaboni Szerződés fényében is időszerű egy még inkább részvételi és dinamikus szociális Európa létrehozása. Az új európai szociális cselekvési program (a továbbiakban ESAP) feladata, hogy – kézzelfogható és gyakorlati módon – ösztönözze az EU szociális politikai céljait és ambícióit jóval 2010-en túl is, és átfogó politikai útitervként szolgáljon.

1.2 A szociális párbeszéd a továbbiakban is az egyik fő pillér marad, amelyet meg kell erősíteni. A programnak újból kapcsolatot kell teremtenie az EU és a polgárok, valamint a szervezett civil társadalom között, lehetővé téve, hogy az „alulról felfelé” irányuló részvételi eljárások – ideértve a civil párbeszédet is – kölcsönhatásba kerüljenek az uniós kezdeményezésekkel.

1.3 A program célja, hogy kifejezetten olyan politikai területekkel foglalkozzon, mint az életminőség, az alapvető szociális jogok, az emberek felelősséggel való felruházása, a társadalmi szolidaritás, a foglalkoztatás és a magas színvonalú munka, a társadalmi vállalkozói szellem, a tendenciák kezelése vagy a fő szociális normák előmozdítása az EU külkapcsolataiban, mindezekelőtt a kereskedelem területén. A rendelkezésre álló összes eszközt fel kellene használni. A közösségi módszer megőrzi helyét, de adaptálni kell, kiegészítve más, „új” módszerekkel. A jelenlegi költségvetés pénzügyi forrásait át lehetne csoportosítani a program támogatása érdekében. A 2013 utáni költségvetési reformnak a társadalmi kohézióra kell összpontosítania.

2. Bevezetés – háttér

2.1 A jövőbeli francia uniós elnökség felvetette az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak egy európai szociális cselekvési program létrehozásának gondolatát.

2.2 A francia felkérés az EGSZB korábbi, az európai szociális körülmények felméréséről szóló véleménye folyamatának tekinthető, amely azt javasolta, hogy „az Európa előtt álló társadalmi kihívásokkal kapcsolatos új konszenzus megalapozása érdekében új »szociális cselekvési programot« lehetne felvázolni, amely figyelembe veszi mind a gazdasági körülményeket, mind a társadalmi elvárásokat”⁽¹⁾.

2.3 A fent említett vélemény az 1989-es *európai szociális cselekvési programra* hivatkozott, amely szerves részét képezte annak, amit *európai szociális modellnek* nevezhetünk, és megmutatta az egységes belső piac *szociális dimenziójának* valóságosságát. 3 éves cselekvési programként „a Bizottság szociális területen hozott kezdeményezéseinek fő támaszaként” működött, 45 olyan egyértelmű intézkedéssel, amelyeket az Európai Bizottság „feltétlenül szükségesnek ítélt ahhoz, hogy közösségi szinten kézzelfogható módon kifejeződést nyerjenek a munkavállalók alapvető szociális jogairól szóló közösségi chartában lefektetett elvek”⁽²⁾. A jogalkotási, illetve nem jogalkotási intézkedések a közösségi fellépés szinte minden szociális területét átfogták a szerződésben lefektetett „jobb élet- és munkakörülményekre” irányuló célkitűzések megvalósítása érdekében.

2.4 Az 1989-es szociális cselekvési program eredményeképpen elért szociális vívmányok nem tartottak lépést a globalizáció, az éghajlatváltozás és a demográfiai fejlődés jelentette jelenlegi gazdasági és szociális kihívásokkal. Ezek a kihívások még súlyosabbá váltak a gazdasági növekedés lassulása, a pénzügyi viharok és a fenyegető élelmiszerválság folytán. Bizonyos csoportok és polgárok ráadásul úgy érzik, hogy az európai szociális politika holtpontra jutott a belső piaci politikák terén elért haladáshoz képest.

⁽¹⁾ Lásd az EGSZB 2007. január 18-i véleményét a következő tárgyban: *Mérleg a mai európai társadalomról*, előadó: Jan Olsson (HL C 93., 2007.4.27., 5.8. pont).

⁽²⁾ Idézet a program chartájából, Szociális Európa 1/90, 28. oldal.

2.5 A társadalom helyzetének felmérése megmutatta, hogy egy jóléti és gyorsan változó európai társadalom több lehetőséget kínál, de egyúttal új szociális kockázatok megjelenésével is jár. A helyzetfelmérés számos problémát kiemelt, úgymint az eltérő jövedelmek és az esélyegyenlőség, a munkaerő-piaci változások, a nemek közötti egyenlőség és a fizetésbeli különbségek, a gyermekkori szegénység és a társadalmi kirekesztés, a „generációs szakadék”, a változó családi minták, a lakhatáshoz és gyermekgondozáshoz való hozzáférés, a fogyatékkal élők helyzete, valamint a migráció és a beilleszkedés.

3. Az európai szociális cselekvési program új kerete

3.1 A politikusok egyre inkább felismerik, hogy az európai szociális modell kihívásainak megválaszolásához elengedhetetlenek az új politikai iránymutatások. Európa polgárai várakozással tekintenek az új szociálpolitikai intézkedések elé, amelyeknek szociálisan haladó jellegűnek és gazdaságilag fenntarthatónak kell lenniük.

3.2 A Lisszaboni Reformszerződés azáltal teremt új lehetőséget az európai szociális cselekvési program megvalósítására, hogy az EU számára új szociális célokat jelöl ki ⁽³⁾: „teljes foglalkoztatottságot és társadalmi haladást [...], [...] küzd a társadalmi kirekesztés és megkülönböztetés ellen, és előmozdítja a társadalmi igazságosságot és védelmet, a nők és férfiak közötti egyenlőséget, a nemzedékek közötti szolidaritást és a gyermekek jogainak védelmét”.

3.3 A reformszerződés erősíti az Európai Unió e szociális célok eléréseért vállalt felelősségét.

3.4 A szociálisabb Európa lehetőségeit elsősorban az Alapjogi Charta, az átfogó szociális záradék kötelező rendelkezése, valamint az általános érdekű szolgáltatásokról szóló jegyzőkönyv rögzíti. A szerződés szintén lehetővé teszi a „megerősített együttműködést”, amelyet a tagállamok ösztönözhetnek, és igénybe vehetnek a szociális területen ⁽⁴⁾.

3.5 A szerződés megerősíti a szociális partnereknek azt a szerepét, hogy hozzájárulnak Európa gazdasági és szociális haladásához. A részvételi demokráciára vonatkozó rendelkezések révén új lehetőségeket és további eszközöket – például a „polgári kezdeményezések” – is teremt arra, hogy a polgárokat és szervezeteiket bevonják egy még inkább szociális Európa építésébe. Az EGSZB-nek ebben tevékeny szerepet kell vállalnia.

3.6 Az EGSZB hivatkozásképpen felidézi azt a kilenc kormány által elfogadott nyilatkozatot ⁽⁵⁾, amely az európai szociális modell megerősítését sürgette, mivel az valódi társadalmi fejlődést eredményezett, és képes arra, hogy szembenézzen a jelen kihívásaival. A nyilatkozat hangsúlyozta az uniós intézmények felelősségét a szociális Európa újbóli fellendítésében és abban, hogy minden rendelkezésükre álló eszközt felhasználjanak, kiemelve a szociális párbeszéd jelentőségét e szempontból. „Az EU 27 tagállama nem egyszerűen csak szabadke-

reskedelmi zóna, hanem az is feladata, hogy biztosítsa a gazdasági szabadság és a szociális jogok közötti szükséges egyensúlyt úgy, hogy a belső piac a szociális szinten is szabályozhatóvá váljék”. Az Unió külpolitikáinak elő kell mozdítania saját szociális modelljének értékeit, a tisztességes globalizáció és a mindenkit megillető tisztességes munka érdekében.

3.7 Egy szóval új európai szociális cselekvési programra van szükség, hogy az EU-ban a szociális fejlődés lépést tarthasson a gazdasági és piaci fejleményekkel, és segítsen a lisszaboni stratégia megerősítésében, egy szintre hozza a szociális, gazdasági és környezetvédelmi dimenziót, majd együttesen fejlessze őket tovább. Az is időszerű az új Lisszaboni Szerződés fényében, hogy egy olyan, még inkább részvételi és dinamikus szociális Európát hozunk létre, amely megfelel a polgárok igényeinek és várakozásainak. Ezért kell az európai szociális cselekvési programot teljes mértékben beilleszteni a *munkahelyekre, növekedésre, társadalmi kohézióra és fenntarthatóságra* alapuló Lisszabon utáni stratégiába, amelynek keretében a szociális dimenzió egyenrangú lesz majd a gazdasági dimenzióval.

4. Az új európai szociális cselekvési program elvei és elemei

4.1 Az új európai szociális cselekvési programnak szilárdan az Európai Unió Lisszaboni Szerződésben rögzített értékein és céljain kell alapulnia. Referenciakeretként kellene szolgálnia az *Európa minden polgára számára nyitott* demokratikus, szolidaritásalapú, fenntartható, szociálisan befogadó és versenyképes *jóléti térséghez*, amely az életben kapott esélyek szélesebb körű elosztásán alapul, és mindenkit megóv a lemaradástól, valamint az *Alapjogi Chartában* rögzített polgárjogok biztosításának fő eszközévé kellene válnia. Az ESAP-nak a tagállamok közötti pozitív együttműködésen kell alapulnia, és nem egy színvonalromlást eredményező versengésen a szociális jogok, a szociális védelem és a munkakörülmények terén. Az Európai Unió így megerősíti az emberi jogokkal kapcsolatos törekvését, ezek lehető legmagasabb szintjének biztosítása érdekében.

4.2 Az ESAP az európai társadalmi modellnek egy olyan jövőképét támasztja alá, amely mind a szociális piacgazdaság, mind pedig az európai szociális modell koncepcióját magában foglalja. Választ ad a polgárok igényeire és törekvéseire, jogokkal és köteleességekkel ruházva fel őket, miközben előmozdítja a részvételi demokráciát, és azonosítja, illetve mobilizálja a szereplőket egy megerősített szociális párbeszéd, valamint egy eredményes civil párbeszéd keretében. Az új szociális cselekvési programnak egy kreatív és innovatív megközelítést kellene előmozdítania az új kihívások és kockázatok kezelésére.

4.3 Az új programnak hosszú távú szociális és társadalmi perspektívákon kell alapulnia, és meg kell felelnie az új elvárásoknak és realitásoknak. A hosszú távú fenntarthatóság perspektívájának előtérbe kellene helyeznie a gyermekeknek és a fiatal generációnak szóló intézkedéseket.

⁽³⁾ 2. cikk.

⁽⁴⁾ IV. cím, 10. cikk.

⁽⁵⁾ A szociális Európa megerősítése, előterjesztők: Belgium, Bulgária, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Ciprus, Luxemburg és Magyarország munkügyi miniszterei: <http://www.obreal.unibo.it/File.aspx?ldFile=816>

4.4 A programnak ezért jóval 2010-en túlmutatóan is aktualizálnia kell és meg kell erősítenie az EU szociálpolitikai céljait, javaslatát és törekvéseit. Olyan átfogó politikai cselekvési útitervként kellene szolgálnia valamennyi szinten egy revitalizált szociális Európa érdekében, amelyet a közös értékek alapján rendszeresen aktualizált *szociálpolitikai menetrendek* támogatása kísér⁽⁶⁾.

4.5 Az ESAP együtt jár a dinamikus európai szociális modellel⁽⁷⁾. A modell ereje főként abban áll, hogy képes építeni a helyzetek széles skálájának szerves részét képező közös értékekre, hogy a legitim szereplőkkel közösen megfelelő eszközöket, eljárásokat és intézkedéseket dolgozzon ki, ami lehetővé teszi a valódi konvergenciát a haladás terén. Az EU finanszírozási kapacitása meghatározó szerepet játszik a következetes fejlődés biztosításában és a strukturálisan lemaradt országok felzárkóztatásában.

4.6 A program felismeri, hogy a gazdasági fejlődés és a szociális előrelépés egymást kölcsönösen erősítő és összefüggő folyamatok. Az európai polgárok jóléte úgy ösztönözhető a legmegfelelőbbben, ha a gazdasági versenyképességet összekapcsoljuk a társadalmi igazságossággal és szolidaritással. A program – a kedvezményezettek védő, bizonyos, később meghatározandó garanciákkal – összekapcsolhatná a magán- és közületi kezdeményezéseket annak érdekében is, hogy fenntartható pénzügyi forrásokat találjon a befogadó szociális jólét finanszírozására. Ennek során olyan keretet kellene teremtenie, amely biztosítja az általános érdekű szolgáltatások egyetemességét, hozzáférhetőségét és minőségét.

4.7 Az új szociális cselekvési programnak támogatnia kellene a szociálisan felelős vállalkozásokat, a tisztességes versenyt és az egyenlő feltételeket, amelyek lehetővé teszik a belső piac felvirágzását, anélkül, hogy azt potenciálisan aláássa a „szociális dömping”. Ebben a kontextusban különös figyelmet kellene szentelnie a magas színvonalú munkahelyeknek a jövőre nézve, valamint az ezt szükségszerűen kísérő tudásalapú társadalomnak.

4.8 Az általánosabb értelemben vett – és az Európai Bizottság meghatározása⁽⁸⁾ szerinti – vállalkozói szellem fejlesztése növelni fogja mind a gazdasági, mind a szociális teljesítményt⁽⁹⁾. A vállalkozások terén meg kell őrizni és ösztönözni kell a pluralitást, kiaknázva a kis- és középvállalkozásokban, valamint a szociális gazdaság vállalkozásaiban rejlő előnyöket, illetve a szociális dimenzióhoz való hozzájárulásukat. Európai szabályzatokra van szükség az egyesületek, alapítványok, önszervező pénztárak és kisvállalkozások számára, egyenlő versenyfeltételeket teremtve valamennyi gazdasági szereplő között.

⁽⁶⁾ Az Európai Bizottság 2008. július 2-án fogadta el a megújított szociális menetrendet (COM(2008) 412 végleges).

⁽⁷⁾ Az EGSZB 2006. július 6-i véleménye az *európai szociális modellelről*, előadó: Ernst Erik Ehnmark, HL C 309., 2006.12.16.

⁽⁸⁾ Az Európai Bizottság meghatározása: „A vállalkozói kompetencia az egyén azon képességére utal, hogy elképzeléseit meg tudja valósítani. Ide tartozik a kreativitás, az innováció és a kockázatvállalás, valamint annak képessége, hogy az egyén célkitűzései érdekében terveket készít és visz véghez. Ez mindannyiunk számára támogatást nyújt a mindennapok során otthon és a társadalomban, az alkalmazottakat segíti a munkájuk során, és képessé teszi őket arra, hogy megragadják a lehetőségeket, valamint képezi az olyan speciálisabb készségek és tudás alapját, amelyre a vállalkozóknak a társadalmi vagy kereskedelmi tevékenységükhöz szükségük van”. Lásd: Az EGSZB 2007. október 25-i véleménye a következő tárgyban: „Vállalkozói szellem és a liszaboni menetrend”, 2.2. pont, előadó: Madi SHARMA, társelőadó: Jan OLSSON (HL C 44., 2008.2.16.).

⁽⁹⁾ Lásd a fenti véleményt.

4.9 Az ESAP-nak egy átfogó és koherens megközelítésen kell alapulnia, megvizsgálva azt a koncepciót is, hogy a szociálpolitikát az egyéb politikai területekbe integrálják. Az ESAP-nak a makrogazdasági politika, az adó- és versenypolitikák, a fenntartható fejlődési stratégia, az iparpolitika, a területi kohézió és az EU külső dimenziójának természetes részévé kell válnia.

4.10 Az új ESAP-nak kézzelfogható módon meg kell erősítenie az Európai Bizottság által a közelmúltban bemutatott új, az „életesélyek” jegyében kidolgozott XXI. századi szociális jövőképet⁽¹⁰⁾. Az Európai Bizottság szabályozási keretet javasol az EU-politikák számára, és hangsúlyozza, hogy a lehetőségek, a hozzáférés és a közösségvállalás menetrendje a társadalmi és humántőkebe való hosszú távú beruházást tesz szükségessé. A hasonló beruházások növelik a gazdasági teljesítményt, de egyúttal a fenntartható fejlődés perspektívájából is igazolhatók. Az EGSZB határozottan támogatja ezt az elgondolást, és úgy véli, hogy a társadalmi és humántőke finanszírozásának biztosítására mind uniós, mind tagállami szinten innovatív módokat kell találni. Az EU költségvetését ennek megfelelően kell alakítani. Egy egész Európára kiterjedő, a szociális infrastruktúrát érintő fejlesztéseket támogató kölcsönrendszer létrehozásának lehetőségét is meg kellene vizsgálni.

4.11 Az ESAP-nak az igazságosabb és kiegyensúlyozottabb globalizáció megvalósításához is hozzá kellene járulnia azáltal, hogy szociális modelljének elveit és értékeit népszerűsíti az EU külkapcsolataiban. Fokozott technikai és pénzügyi segítségnyújtással kísért partnerségeket kellene létrehozni harmadik országokkal a szociális és civil párbeszéd, valamint a foglalkoztatási és szociális jóléti politikák ösztönzése érdekében. A kereskedelmi kapcsolatok során tiszteletben kellene tartani az alapvető és a szociális emberi jogokat, ahogy azt például az ILO elvei és normái is rögzítik⁽¹¹⁾.

5. Többszintű kormányzás

5.1 Az Európai Unió intézményeinek a szociális haladás érdekében helyt kell állniuk saját vezető szerepükben és a szerződés keretében rájuk ruházott kötelezettségek végrehajtásában. Egy új európai szociális cselekvési program ezért időszerű. A gyakorlatban a Szerződésben⁽¹²⁾ erre a célra előirányzott valamennyi eszközt és intézkedést a gyakorlatiasság és hatékonyság elvének megfelelően kellene használni, elismerve a szubszidiaritás és az arányosság követelményeit is.

5.2 Az 1989-es európai szociális cselekvési program és az 1992-es egységes piac projekt is bizonyította a „közösségi módszer” értékét. Mivel ez a módszer még mindig érvényes a belső piac jelenleg zajló felülvizsgálatának tekintetében, az EGSZB úgy véli, hogy az revitalizált szociális dimenzió esetében is alkalmazni kellene. Így van tér jogalkotási intézkedésekre az EU 27 tagállamán belül.

⁽¹⁰⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – *Lehetőségek, hozzáférés, közösségvállalás: úton a XXI. századi Európa új szociális jövőképe kialakítása felé*, COM(2007) 726 végleges.

⁽¹¹⁾ Az EGSZB 2008. április 22-i véleménye a következő tárgyban: *Az új kereskedelmi megállapodásokról szóló tárgyalások: az EGSZB megközelítése*, előadó: Jonathan PEEL, társelőadó: Evelyne PICHENOT (HL C 211., 2008.8.19., 82. o.).

⁽¹²⁾ Különösen a Liszaboni Szerződés 136. cikke.

5.3 Ezzel egyidejűleg a szociális partnerek és egyéb civil szervezetek átfogó és széles körű bevonása a különböző szinteken erősítheti az elkötelezettség érzését. Az összes érintettnek részt kell vennie annak érdekében, hogy az európai szociális cselekvési program fontossá, kézzelfoghatóvá, gyakorlati értékűvé váljon a polgárok számára, és megfelelően az elvárásainak. Ezáltal kellene az alábbiakban ismertetett proaktív és alulról építkező megközelítésnek kölcsönhatásba lépnie a közösségi kezdeményezésekkel.

5.4 Azonosítani kell a polgárok igényeit, aggályait és törekvéseit. A szociális körülmények felmérésére irányuló európai bizottsági kezdeményezés ehhez modellként szolgálhat, és állandóbb jellegűvé lehetne tenni, kiterjesztve a helyi szintre is. A reprezentatív civil szervezetek kulcsfontosságú szerepet játszanak a polgárok igényeinek megfelelő szintre történő továbbításában, ideértve az európai szintet is. Ezeket a szervezeteket rendszeresen be kell vonni az Európai Bizottság által kezdeményezett helyzetfelmérésekbe és konzultációkba, és ennek során az EGSZB betölti majd közvetítői szerepét.

5.5 Ebben az összefüggésben az EGSZB hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy a szociálpolitikák terén adódó jövőbeli kihívások és stratégiai választások kezelése érdekében állandó vitát rendezzenek valamennyi szinten. E vita célja az európai szociálpolitika terén elért olyan új, haladó konszenzushoz való hozzájárulás kellene, hogy legyen, amely az összes érintett közös elkötelezettségén alapul.

5.6 Az ágazatközi, ágazati és transznacionális szociális párbeszéd továbbra is a szociális modell egyik fő pillére a tagállamokban és közösségi szinten. A gazdasági és társadalmi haladás erős motorjaként a munkaadók és a szakszervezetek kulcsfontosságú szerepet játszanak a szociális kihívások kezelésében. A közös elemzési jelentések és az európai szociális partnerek által meghatározott prioritások alapvető elemei lesznek a megfelelő intézkedések keretében uniós és nemzeti szinten ⁽¹³⁾.

5.7 A civil párbeszéd – amelyet világosan meg kell különböztetni a szociális párbeszédétől – egy másik fő pillér lesz majd a jövőben. Az, hogy a polgárokat és szervezeteiket egy szociális Európa építése érdekében valamennyi szinten szerepvállalásra készítsük, igazi kihívás lesz majd.

5.8 A gazdasági és szociális tanácsokat, valamint a hasonló testületeket olyan helyzetbe kellene hozni, hogy felkérést kapjanak arra, hogy tagállamuk kormányával minden szakaszban részt vehessenek az európai szociális cselekvési terv alakításában és végrehajtásában.

⁽¹³⁾ Úgy mint „Az európai munkaerőpiac fő kihívásai” című közös elmezési jelentés, amelyet a BusinessEurope, a CCEP és az ESZSZ jelentetett meg 2007. októberében.

5.9 A szociálpolitikák terén meglévő partnerségeket és párbeszédet a gyakorlatban is meg kell erősíteni. Terjeszteni kell és tovább kell vizsgálni az olyan, tagállamokból, illetve a közösségi kohéziós politika területéről származó pozitív tapasztalatokat és partnerségi modelleket, amelyek hozzájárultak a szociális jóléthez.

5.10 Megfelelő állami intézkedésekkel erősíteni és támogatni kell a társadalmi és gazdasági szereplők önállóságát és kapacitását, olyan ösztönző környezetet hozva létre, amelyben jobban közvetíteni tudják a helyi szintű szereplők nézeteit, és fel tudják térképezni a kulcsfontosságú politikai területeket.

6. Kulcsfontosságú politikai területek

6.1 Fenntartható életpálya

- Az egyéni út biztosítása kollektív kötelezettségvállalások révén. Közös elvek arra vonatkozóan, hogyan birkózzon meg az egyén az életpálya során az átmeneti időszakokkal, nem utolsósorban a rugalmas biztonság ⁽¹⁴⁾ támogatása érdekében is, a garantált oktatás és képzés, szolgáltatásokhoz való hozzáférés, a folyamatosan biztosított jogok és megfelelő jövedelem, valamint a biztonságra vonatkozó kinyilvánított törekvással kapcsolatos állami, illetve magánfinanszírozás révén. A társadalombiztosítási rendszereket adaptálni kell, és – amennyiben lehetséges – kollektív megállapodásokkal és kölcsönösségen alapuló finanszírozással kell kiegészíteni.
- Jobb életminőség a szociális fenntarthatóság chartája révén (amely például az alapvető szociális jogokra, a szociális szolgáltatásokra, a szociális védelemre, az egészségre és a betegek jogaira is kiterjed – a mentális betegeket is beleértve)

6.2 Az alapvető szociális jogok biztosítása

- Az Európai Unió Alapjogi Chartája A Charta elveinek és rendelkezéseinek segítésére és ösztönöznie kellene az EU szociálpolitikájának terén megfigyelhető fejleményeket és fellépéseket.
- Éberség a megkülönböztetés valamennyi formájával szembeni küzdelemben Kiegészítő jogalkotási kezdeményezések és egyéb intézkedések a Szerződés ⁽¹⁵⁾ rendelkezéseinek biztosítása érdekében a megkülönböztetés valamennyi formájának lefedése céljából.
- A nemzetközi és európai emberi jogi eszközök ratifikálása. A fenti eszközökben foglalt rendelkezések biztosítására és végrehajtására irányuló rendelkezések, valamint a tagállamok és az EU általi hatékonyabb nyomom követés. Az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének különös figyelmet kell szentelni.

⁽¹⁴⁾ Az EGSZB 2008. április 22-i véleménye a következő tárgyban: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A rugalmas biztonság közös elveinek kidolgozása felé: több és jobb munkahely a rugalmaságon és biztonságon keresztül, előadó: Thomas Janson, társelőadó: Christian Ardhe (HL C 211., 2008.8.19., 48. o.).

⁽¹⁵⁾ A Lisszaboni Szerződés 16e. cikke (a korábbi 13. cikk).

6.3 A polgárok felelősséggel való felruházása – a kapacitások fejlesztése

- Európai tudásfejlesztő program ⁽¹⁶⁾. Kulcsfontosságú prioritások és az egész életen át tartó tanulásra irányuló intézkedések, illetve jogi alapjaik megteremtése és elegendő pénzügyi forrás biztosítása.
- Az Európai Ifjúsági Paktum végrehajtása, nevezetesen
 - jelentős mértékű beruházásokra alapuló, a fiatalokat tisztességes első munkatapasztalathoz juttató ifjúságfoglalkoztatási intézkedéscsomag, ami tartósabb foglalkoztatáshoz vezet a munkaerőpiacon,
 - második esély a korai iskolaelhagyók számára.
- Az integrációs politikák közösségi keretprogramja A bevándorlók, menekültek és kisebbségek integrálására irányuló, hatékony és koherens jogokra alapuló politika, ambiciózus pénzügyi forrásokkal támogatva, állandó támogatás a javasolt európai integrációs fórum számára, amelyet az EGSZB és az Európai Bizottság kíván létrehozni a bevándorlók hangjának képviselője érdekében.

6.4 A mindenki számára nyitott társadalom felé

- A szegénység elleni küzdelem
 - ragaszkodni kell a célhoz, hogy a szegénység minden tagállamban megszűnjön,
 - a gyermekszegénység teljes felszámolására irányuló jövőképek megvalósítása,
 - tisztességes nyugdíjak az időskori szegénység leküzdésére,
 - a tisztességes minimáljvedelem közös elveinek felállítása a szubszidiaritás tiszteletben tartása mellett.
- A nemek közötti egyenlőség
 - a nemek közötti egyenlőség európai paktumának (jogalkotás, nyílt koordinációs módszer és közös elvek révén történő) végrehajtása,
 - egyéni jogok biztosítása a nők számára,
 - részvételük megerősítése a társadalom valamennyi szektorában,
 - a nőket érintő szegénység elleni küzdelem,
 - beruházások a megfizethető és hozzáférhető gyermek- és idősgondozásba,
 - az adó- és szociális védelmi rendszerek felülvizsgálata,
 - a nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelem.

⁽¹⁶⁾ Ld. Günther Schmied: „Transznacionális munkaerőpiacok: a szociális kockázatok kezelése az életpályán keresztül”, Hozzájárulás a Foglalkoztatási és Szociális Ügyek Minisztereinek Informális Találkozásához, Guimarães, Portugália, 2007. július (http://www.mtss.gov.pt/eu2007pt/en/preview_documentos.asp?r=29&m=pdf, 69. o.).

- Az időszűk társadalom igényeinek megválaszolása
 - az EU kormányfői által elfogadott „összefogás a családokért” kezdeményezés működőképessé tétele ebből a szempontból,
 - „Idősek Szövetségének” létrehozása ⁽¹⁷⁾,
 - a hosszú távú gondozáshoz való egyetemes hozzáférés és fenntartható finanszírozás biztosítása,
 - kutatási programok beindítása,
 - a legjobb gyakorlatok megfigyelőközpontjának létrehozása.
- Átfogó közösségi fogyasztóvédelmi stratégia
 - egy specifikusan a fogyasztókkal élőkre vonatkozó, megkülönböztetésmentességi keretjavaslat előterjesztése,
 - annak az elvnek a megszilárdítása, hogy a fogyasztókkal élő kérdésére valamennyi politikában általánosan érvényre jusson,
 - jogalkotási intézkedésekből álló átfogó intézkedéscsomag kidolgozása, valamint egyéb jogszabályok hatásának értékelése.

– Jobb általános érdekű szolgáltatások

- az általános érdekű szolgáltatások és különösképp az általános érdekű szociális szolgáltatások működéséhez szükséges jogi stabilitás bevezetése és a magas színvonal megőrzése az egyes érintettek szerepének megfelelő figyelembevétele mellett,
- az ilyen szolgáltatások teljesítményének értékelésére szolgáló minőségi eszközök fejlesztése és nyomon követése, valamint a hatékonyság növelése, ideértve a költséghatékonyságot is,
- beruházások ösztönzése a köz- és magánszféra összekapcsolt pénzügyi eszközeinek segítségével (a köz- és a magánszféra partneri együttműködése), különösen az olyan állami infrastrukturális beruházások tekintetében, amelyek működésük révén bevételi forrásokat teremtenek.

6.5 Magas színvonalú munkahelyek és -lehetőségek teremtése

- Ambiciózus és hatékony európai foglalkoztatási stratégia, különösen az aktivizálás, az egész életen át tartó tanulás, a fiatalok foglalkoztatása és a referenciaalapok segítségével mérhető nemek közötti egyenlőség területén. Az Európai Bizottságnak szélesebb körű végrehajtási hatáskört kellene biztosítani.
- A mobilitás lehetőségének megadása mindenki számára Ki kell aknázni a belső piac előnyeit, maradéktalanul alkalmazva a munkaerő EU-n belüli szabad mozgásának elvét, azaz:
 - megfelelő szociális védelmi intézkedések (hatékony országok közötti egyeztetés a társadalombiztosításról, nyugdíj- és egészségügyi társadalombiztosítási jogosultságok hordozhatósága),

⁽¹⁷⁾ SOC/308, „Az idősek szükségleteinek figyelembevétele” című véleménytervezet, előadó: Renate HEINISCH. A HL még nem tették közzé (2008. szeptemberében tartott vélemény).

- a lakhatáshoz, gyermekgondozáshoz és oktatáshoz való hozzáférés,
- a kiküldött és mobil munkavállalókkal való egyenlő – a befogadó ország munkavállalóival azonos – bánásmód,
- a munkavállalók kiküldetésének hatékonyabb és koordinált ellenőrző mechanizmusai.
- Magas színvonalú munka tisztességes fizetéssel
 - közös elvek a magas színvonalú munka tisztességes díjazásának ösztönzésére, a bizonytalan munkahelyek egyidejű visszaszorítása,
 - az alacsony szakképzettségű és a még szakképzetlen munkavállalókra irányuló intézkedések,
 - a be nem jelentett munka visszaszorítására irányuló fokozott intézkedések,
 - a munkaminőség európai mutatójának kidolgozása,
 - a munkahelyi egészség és biztonság javítását célzó hatékony intézkedések az új kockázatok kezelésére, az új típusú munkahelyek vonatkozásában is.
- *a munkaerő-piaci megkülönböztetés valamennyi formájának megszüntetése a nemek közötti szakadék csökkentését célzó hatékony stratégiák, a kirekesztés megakadályozása és a befogadás lehetséges útjainak megvalósítása révén.*

6.6 A vállalkozói szellem ösztönzése társadalmi kontextusban

A legtágabb értelemben vett vállalkozói szellemet ösztönözni kellene a nagyobb növekedés és a jobb munkahelyek megteremtése érdekében, valamint a társadalmi kohézió megvalósítása és a szociális kirekesztés elleni küzdelem céljából.

- A vállalkozások, elsősorban a szociális vállalkozások és a szociális gazdasági vállalkozások mint a társadalomba és a munkába való hatékony integráció lehetséges útjai.
- A vállalkozásokat támogató európai bizottsági programoknak a minőségi foglalkoztatásra kellene összpontosítaniuk.
- A vállalatok társadalmi felelőssége Európát kiválósági központtá kell tenni a vállalatok társadalmi felelőssége terén a munkaadókkal, szakszervezetekkel, civil szervezetekkel és állami hatóságokkal közösen kialakított olyan intézkedések révén, amelyek – a munkajog és a szociális jog teljes tiszteletben tartása mellett – a közösségi ösztönzők által támogatott, fenntartható modelleket és helyes gyakorlatokat dolgoznak ki.

6.7 A szervezetváltásra való felkészülés és annak nyomon követése

- A szervezetváltás kezelése a vállalkozások és az összes érintett szereplő közötti partnerség keretében, amelynek során a munkavállalók, illetve képviselőik részvétele, valamint a velük folytatott konzultáció kulcsfontosságú a megfelelő megoldások megtalálásához.

- A környezeti, ipari, gazdasági és szociális dimenzió integrálása az iparra, a klímaváltozásra és a környezetre vonatkozó közösségi javaslatokba, új technológiák és a foglalkoztatás támogatását célzó specifikus finanszírozási eszközök kíséretében.

6.8 A külső dimenzió hangsúlyozása

- Az európai szociális modell jegyeinek népszerűsítése az EU külkapcsolati politikáiban (főképp a tisztességes munka, a szociális párbeszéd és a civil párbeszéd fogalma a kereskedelmi, az AKCS- és a szomszédos országokkal folytatott politikákban).
- Az ILO-megközelítés megerősítése
 - az összes releváns ILO-egyezmény tagállamok általi ratifikálása és végrehajtása, beleértve a megkülönböztetésmentesítésre vonatkozókat is,
 - az ILO alapvető normáinak integrálása a kereskedelmi egyezményekbe,
 - az ILO felügyeleti rendszerének megerősítése.
- A szociális és környezetvédelmi címkézés ösztönzése
- *a GSP Plus rendszer egyezményeinek referenciaponttá kell válniuk* ⁽¹⁸⁾
- az új technológiai és környezetvédelmi választásokra, valamint új nemzetközi pénzügyi szabályokra vonatkozó nemzetközi irányítási rendszerek ösztönzése.
- A vállalatok társadalmi felelősségére vonatkozó nemzetközi egyezmények előmozdítása
- *A bevándorlási politika fejlesztése és kezelése a származási országokkal való együttműködésben.*

7. Módszerek és eszközök

7.1 Általános megjegyzések

7.1.1 Az új kihívások kezeléséhez szükséges megfelelő és hatékony eszközök megtalálása rendkívül fontos a szociális előrehaladás megvalósítása érdekében.

7.1.2 A Szerződés fent említett meglévő és új elemeit teljes mértékben ki kell használni e célra, valamint a „szociális vívmányok” érvényre juttatását is erősíteni kell. Ugyanez érvényes más típusú fellépésekre és intézkedésekre.

7.2 Új és függőben lévő jogszabályok

7.2.1 A szerződés 136. és 137. cikkének alkalmazási körében szükség van bizonyos jogalkotási intézkedések végrehajtására, úgymint:

- *függőben lévő jogalkotási folyamatok feloldása* (munkaidő, ügynökségi és időközi munka, hordozható kiegészítő nyugdíjak stb.),

⁽¹⁸⁾ Az EGSZB 2008. április 22-i véleménye a következő tárgyban: Az új kereskedelmi megállapodásokról szóló tárgyalások: az EGSZB megközelítése; 5.7. pont. Előadó: Jonathan Peel, társelőadó: Evelyne Pichenot (HL C 211., 2008.8.19., 82. o.).

- bizonyos irányelvek javítása;
- A mentességek (opt-outok) fokozatos megszüntetése,
- a foglalkoztatás új formáira és az új munkahelyi kockázatokra vonatkozó keretrendszer létrehozása.

7.3 Az átültetési, nyomon követési és értékelési folyamatok erősítése

- Az Európai Bíróság ítéleteit és szociális vívmányokra gyakorolt hatásait szorosan nyomon kell követni, és – amennyiben szükséges – politikai és jogalkotási intézkedéseket kell hozni, hogy lehetetlenné váljon a meghatározó alapjogokba való beavatkozás ⁽¹⁹⁾.
- A szociális partnereknek és a szervezett civil társadalomnak a közösségi jogszabályok, intézkedések és programok átültetési, illetve végrehajtási folyamatában kifejtett teljes potenciálját fel kell szabadítani.
- Javítani kell az ellenőrzési és felügyeleti kapacitásokat a munkahelyi egészség és biztonság, valamint a munkavállalói jogok érvényre juttatása területén.

7.4 Társ- és önszabályozás

7.4.1 A társ- és önszabályozás (megállapodások, önkéntes magatartási kódexek, normák stb.) kiegészítheti a közösségi keretjogszabályokat és egyéb intézkedéseket a szociális területen is. A szociális párbeszéd ennek az eszköznek egyik elemét képezi. A társ- és önszabályozás olyan dinamikus folyamatot jelenthet, amely igazodik a szociális körülmények gyors fejlődéséhez. Azonban mindig alapos értékelésnek kell alávetni, valamint az összes érintett bevonására és felelősségére kell alapítani, és nem szabad, hogy gyengébb jogi státushoz vezessen, mint a rendelkezésre álló közösségi módszer.

7.5 A szociális párbeszéd autonómiáját és hatékonyságát meg kell erősíteni.

7.5.1 Az európai szociális partnerek 2006–2008-as évre szóló közös munkaprogramja rávilágít, hogy az európai szociális párbeszéd jó úton halad afelé, hogy megválaszolja Európa kihívásait, feltéve, hogy az európai szociális partnerek alkalmazzák azokat az eszközöket, amelyek minden szinten az autonóm ipari kapcsolatok jól működő és dinamikus kultúrájának létrehozásához vezetnek. Az EU ezt a következők segítségével támogathatja:

- az európai szociális partnerekkel való megfelelő konzultáció biztosítása a Szerződés 138 cikkének keretében;
- közös hosszú távú munkaprogramjaik zökkenőmentes végrehajtásának biztosítása;

⁽¹⁹⁾ Például az Európai Bíróságnak a Laval un Partneri Ltd. ügyében hozott, 2007. december 18-i C-341/05. sz. ítélete. A Viking-ügyben és a Ruffert-ügyben (C 346/06) hozott EB-ítélet.

- a szakszervezetek és munkaadók kapacitásainak erősítése a képzés terén, és új eszközökkel történő fellépés, különösen az új tagállamokban;

- kollektív transznacionális megállapodások ösztönzése azáltal, hogy a szociális partnereknek szilárd jogi keretet biztosítanak az egész Európára kiterjedő tárgyalások számára, ideértve a kollektív megállapodások átültetésére vonatkozó rendelkezéseket is;

- a munkavállalók részvételéről szóló irányelvek továbbfejlesztése, illetve kiváltképp a tájékoztatáshoz és konzultációhoz való jogok kiszélesítése.

7.6 Civil párbeszéd – a részvételi demokrácia megerősítése

7.6.1 A Lisszaboni Szerződés *részvételi demokráciáról* szóló rendelkezései ⁽²⁰⁾ új lehetőségeket biztosítanak arra, hogy a szociális partnerek mellett egyéb civil szervezeteket is teljes mértékben bevonjanak az európai szociálpolitika alakításába és különösképp az új európai szociális cselekvési program kidolgozásába.

7.6.2 Az EGSZB a szervezett civil társadalom képviselői intézménye közösségi szinten. A Lisszaboni Szerződés az EGSZB-nek több teret hagy ahhoz, hogy teljes mértékben kifejthesse közvetítői szerepét a szervezett civil társadalom és az EU döntéshozatali szervei között. Az EGSZB külön felelősséggel bír a részvételi demokrácia erősítése terén. Kezdeményezéseket indít majd útjukra, és megvizsgálja annak lehetőségeit, hogy a Szerződés új cikkét működőképesé tegye, valamint hogy értékelje a részvétel és konzultáció különböző módszereit, valamint az Európai Bizottság, illetve az egyéb uniós intézmények által felhasznált hatástanulmányokat ezek megbízhatóbbá, hasznosabbá és „részvételibbé” tétele céljából. Ebben a kontextusban az EGSZB megismétli felhívását az európai szövetségek alapszabályának elfogadására ⁽²¹⁾.

7.7 A polgárok kezdeményezéshez való joga – egy fontos eszköz

7.7.1 A polgárok kezdeményezési joga ⁽²²⁾ talán az egyik legfontosabb eszköznek tekinthető, amely révén a szervezett civil társadalom megkísérli előmozdítani a polgárokhoz és szociális elvárásaikhoz közelebb álló szociális Európát.

7.7.2 Éppen ezért a civil társadalomnak értékelnie kell a Szerződés ezen új záradékának hatékonyságát. Meg kell vizsgálnia, milyen körülmények között tudja alkalmazni, és hogyan lehet működőképesé tenni. Az EGSZB azzal is hozzájárulhat ehhez az elemzéshez, hogy bevonja a tagállami gazdasági és szociális tanácsokat, valamint a tagok által képviselt nemzeti szervezeteket.

⁽²⁰⁾ 8b. cikk.

⁽²¹⁾ Lásd például az EGSZB 1998. január 28-i véleményét a következő tárgyban: *Önkéntes szervezetek és alapítványok Európában*, előadó: Jan Olsson (HL C 95., 1998.3.30.).

⁽²²⁾ 8b.cikk (4) bekezdés.

7.8 Megerősített együttműködés

7.8.1 Az Európai Unió egyre növekvő sokfélesége hathatós érv a megerősített együttműködés mellett. Azok a tagállamok, amelyek szeretnének előbbre és gyorsabban haladni a szociálpolitika kérdéseiben, élhetnek ezzel a lehetőséggel, közös és megfelelő megoldásokat találva. Ez természetesen nem vezethet sem „szociális dömpinghez”, sem a részvételből kimaradók végleges lemaradásához. Ebben az összefüggésben megjegyezzük, hogy néhány területen ⁽²³⁾ már létezik együttműködés bizonyos tagállamok között.

7.8.2 A megerősített együttműködés néhány lehetséges területe:

- a gazdasági és szociálpolitikák euróövezeten belüli integrálására irányuló közös megközelítés kidolgozása,
- azoknak a szociális jogosultságoknak a hordozhatósága, amelyek nem tartoznak a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló rendelet alkalmazási körébe ⁽²⁴⁾,
- a különböző uniós stratégiák megerősítésére irányuló intézkedések, azokon a területeken, ahol a hatáskör legnagyobb rész a tagállamoké – ilyen például az oktatás területén az európai történelem tanítása.

7.9 A nyílt koordináció módszere (OMC)

7.9.1 Bár különböző véleményekben az EGSZB támogatta a nyílt koordináció módszerét, ugyanakkor úgy vélte, hogy az OMC-nek hatékonyabbnak kellene lennie. Az OMC hozott némi eredményt, de túl gyakran fordult elő, hogy a tagállamok nem mutattak elegendő elkötelezettséget a közösen elfogadott célkitűzések és intézkedések iránt.

7.9.2 Az EGSZB azt javasolta, hogy az OMC-t fel lehetne használni hatékonyabb szociális mutatókkal kísért minőségi, illetve mennyiségi célkitűzések kidolgozására, és új területeken is alkalmazható lenne, például az integrációs politikák, a nemzedékek közötti szolidaritás és a fogyatékkal élőkre vonatkozó politikák terén.

7.9.3 Az OMC-nek még inkább közelednie kellene a helyi szinthez, így tükrözve az alulról felfelé építkező részvételi megközelítést és a partnerek és politikák szükséges összehangolását a strukturális alapok által támogatott helyi és regionális fejlődés megvalósítása érdekében.

7.9.4 Néhány javaslat:

- helyi, regionális és nemzeti cselekvési tervek mint az európai szociális cselekvési program alapvető elemei,
- magának az OMC-nek a teljesítményértékelése célok és mutatók, szakértői értékelések használata, valamint a bevált gyakorlatok cseréje révén, amelynek során hangsúlyt kell helyezni a kormányzásra és különösképp a szervezett civil társadalom valamennyi szinten és nemzeti gazdasági szociális tanácsban történő részvételére.

⁽²³⁾ Például az euró és Schengen.

⁽²⁴⁾ 883/2004/EK rendelet.

7.10 Közös elvek

7.10.1 Az Európai Bizottságnak például a rugalmas biztonságra vonatkozó kezdeményezései „új” módszert vezettek be. Ez olyan közös elveken alapul, amelyeknek – mint ajánlásoknak – a megvalósítása a tagállamok jószándékától függ ⁽²⁵⁾.

7.10.2 A módszer, úgy tűnik, érdemleges eredményeket hoz, amikor igen specifikus témákra összpontosít, és azokon a területeken, amelyeken a tagállamok azt akarják, hogy az EU korlátozott hatásköre ellenére is történjen előrelépés. Mivel a folyamat sok politikai területet érint, integrált megközelítésre van szükség.

7.10.3 A közös elvek módszere egyúttal lehetőséget biztosít a szervezett civil társadalom részvételéhez mind az elvek – akár tárgyalásos úton – történő kialakítása, mind alkalmazásuk tekintetében.

7.10.4 Ugyanakkor égetően szükséges az egyéb közösségi eszközökkel és módszerekkel való kapcsolódási pontok megtalálása, például az OMC-vel és a lisszaboni stratégia integrált iránymutatásaival is a szóban forgó „új” módszer hatékonyságának és megfelelő alkalmazásának értékelése és felmérése érdekében. A végrehajtás tekintetében fontos a közös elvek hatékony tiszteletben tartása, hogy ne alakulhasson ki tisztességtelen verseny.

7.11 Mutatók

7.11.1 Az EGSZB javasolja, hogy az európai szociális cselekvési program keretében a mutatókra vonatkozó, külön intézkedést vezessenek be az érintett érdekeltek részvételével. Ennek a következőket kellene magában foglalnia:

- új „jóléti” mutatók létrehozása, amelyek nem szorosan a GDP/ GNP értéken alapulnak, hanem lehetővé teszik a társadalmi fejlődés terén való előrelépés kimutatását is ⁽²⁶⁾,
- kiváló minőségű, megbízható és összehasonlítható szociális mutatók kidolgozása, hogy megfelelően részletes, igaz képet alkothassunk a célkitűzésekhez képest elért haladásról,
- minőségi mutatók kidolgozása például az elvárásokhoz viszonyított hozzáférhetőség és a minőség, a felhasználói részvétel, valamint a felhasználóbarát bánásmód mérésére, annak feltérképezése érdekében, hogy milyen mértékben teljesülnek a polgárok elvárásai.

7.12 Az EU politikák hatásának értékelése

7.12.1 Meg kellene vizsgálni az Európai Unió jogszabályainak, politikáinak és programjainak a szociális következményeit. Az Európai Bizottság különleges felelősséggel bír egy ilyenfajta hatástanulmány iránt, amelybe szorosan be kellene vonni az összes érintett szereplőt. Ötvenként értékelni kellene minden fő szociálpolitikai területet, különösen pedig a foglalkoztatásra, növekedésre, társadalmi kohézióra és fenntarthatóságra gyakorolt hatásait. Meg kellene állapítani a szükséges elemzést és értékelést támogató minőségi kritériumokat.

⁽²⁵⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A rugalmas biztonság közös elveinek kidolgozása felé: több és jobb munkahely a rugalmasságon és biztonságon keresztül. COM(2007) 359 végleges, és egyéb dokumentumok is (HL C 211., 2008.8.19., 48. o.).

⁽²⁶⁾ A Nobel-díjas közgazdász, Armatya Sen munkájával összhangban.

7.13 Pénzügyi források

7.13.1 A szociális cselekvési program végrehajtására alkalmas költségvetési eszközök a közösségi, illetve nemzeti pénzügyi források átfogó kontextusában kellene szemlélni.

7.13.2 A költségvetési reform keretében külön hangsúlyt kell fektetni a gazdasági és társadalmi kohéziót szolgáló intézkedésekre. Szükség van a források újraelosztására a kohézió, a foglalkoztatás és az európai szociális modell – és ezek keretében az ESAP – megőrzése és előmozdítása érdekében, összhangban az ötéves elemzésekkel (lásd a 7.12.1. pontot).

7.13.3 Amíg az új költségvetés életbe nem lép (2013), bizonyos átcsoportosítások eszközölhetők a meglévő költségvetésen belül mind a tagállamok közötti újratárgyalás keretében, mind pedig újratárgyalás nélkül.

7.13.4 Több koherenciára és koordinációra van szükség a különböző alapok között (pl. kohéziós, regionális, szociális,

vidékfejlesztési, a globalizációhoz való alkalmazkodás elősegítését célzó európai alap (EGF)), a szociális dimenzió különböző szakpolitikákba való integrálása érdekében.

7.13.5 Féldős kezdeményezésekre irányuló javaslatok

- az EGF felülvizsgálata, különös hangsúlyt helyezve a hatókörre, az alkalmazás módszereire és a finanszírozáshoz való hozzáférés javítására, ideértve az ESZA-hoz fűződő kapcsolatok erősítését; meg kellene fontolni az EGF esetleges kiterjesztésének lehetőségét is, hogy lefedje az éghajlat-változási és környezetvédelmi politikák foglalkoztatásra gyakorolt hatását is,
- a strukturális alapoknak jobban meg kellene felelniük a helyi szinten működő kisméretű, de hatékony támogatási struktúrák igényeinek,
- meg kellene fontolni egy Szociális Innovációs Alap felállítását a kísérleti jellegű új kezdeményezések támogatása érdekében, összhangban az Equal program pozitív tapasztalataival,
- egy Demográfiai Alap gyors létrehozása ⁽²⁷⁾,
- az Integrációs Alap megerősítése.

Kelt Brüsszelben, 2008. július 9-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

⁽²⁷⁾ Lásd az EGSZB 2007. december 17-i véleményét a *negyedik kohéziós jelentésről*, előadó Olivier Derruine (HL C ...).